

« ИНСОН ВА ҚОНУН »

КУШ — ЭДИЛЛИКТЕ

Газета 1996 — жыл
1 — сентябрьден
шыға баслады.

13 — АВГУСТ

1998 ЖЫЛ

№23 (68)

ПИИШЕМБИ

сатыўда еркин баҳада

ADAM

NIZAM

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҲУҚУҚ ҚОРҒАҮ УЙЫМЛАРЫНЫҢ ЖЭМИЙЕТЛИК—ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСЫ

Қонун барчага баробар

ИСЛОҲОТ ТАҚДИРИГА БИЗ ҲАМ ЖАВОБГАР

Прокуратура идоралари фаолияти мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий соҳаларида қонун устуворлигини, барқарорликни таъминлашга сафарбар этилгандир. Бу борада маълум ижобий натижаларга эришилмоқда. Бироқ ҳозирги вазият ишимизни танқидий нуқтан назардан таҳлил этишни тақозо этмоқда. Шу тамойилдан келиб чиқиб баҳолайдиган бўлсак, жойларда қонунларга амал қилиниши устидан прокурор назоратида ўта жиддий муаммолар борлиги аён бўлади.

Яқинда Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг биринчи ярим йилликдаги якунлари муҳокамаси натижалари ана шундан далолат беради.

Келинг, ижтимоий-иқтисодий соҳада «Ойла йили» учун мўлжалланган давлат Дастурининг қандай бажарилаётганига бир назар ташлайлик. Давлат Дастурига биноан республика бўйича режалаштирилган 193 та қишлоқ тиббиёт пунктларидан 128 таси қурилган, 1030 та касалхона ўрнига 320 та, 60,3 минг болага мўлжалланган кўшимча синфхоналари ва умумтаълим мактаблари ўрнига 19 мингта, 6,5 млн. кв. метр уй-жой қуриш ўрнига 3,4 млн. кв. метр уй-жой қурилган, мўлжалдаги 2,1 минг км. ўрнига 980 км. сув қувурлари, 5,1 минг км. ўрнига 2,4 минг км. табиий газ ўтказилган. Аҳоли 7,2 минг ўрнига 2,2 минг миқдорда телефон номерлари билан таъминланган. Шу мақсадларга ажратилган маблағ ва моддий ресурсларнинг ўз вақтида, мақсадли ишлатилиши ва ушбу соҳадаги қонунларнинг жойларда аниқ бажарилиши устидан прокуратура идоралари назорат қилишлари керак.

Шуни таъкидлаш керакки, кейинги пайтларда Наманган, Сурхондарё, Тошкент, Фарғона ва Хоразм вилоятларида аҳолининг етилган ижтимоий муаммоларига эътиборсизлик билан қараш ҳоллари муттасил юз бермоқда. Қашқадарё вилоятида режадаги 15 та қишлоқ тиббиёт пунктдан 8 таси қурилмаган. Еки 2 миллиондан ортиқ аҳолиси бўлган Андижон вилоятида 5,4 минг ўринли мактаблар қурилиши режаси 1,2 минг ўрнига бажарилган. Ушбу дастурнинг Қорақалпоғистон Республикаси ва Навоий вилоятларига тааллуқли қисмлари ижросиз қолаётгани аллақачон ушбу ҳудудлар прокурорларини хушёр тортириши керак эди.

Аҳолининг ижтимоий муҳофазасига йўналтирилган қонунлар ижроси устидан прокурор назорати Қашқадарё ва Жиззах вилоятларида талаб даражасида эмас. Ночор оилаларга нафақа тайинлаш ва моддий ёрдам бериш ҳақидаги рад этилган аризалардан биронтасининг ҳам қонунийлиги ўрганилмаган. Шу мақсадга ажратилган 3 миллион сўмлик маблағларнинг ноқонуний сарфлангани, талон-торож қилингани то марказий маҳкама томонидан бориб текширилмагунча аниқланмаган.

Қарши шаҳри, Чироқчи ва Қосон, Зафаробод, Мирзачўл ва Форш туманларида бу қонунбузарликлар авж олгани ҳолда бирон-бир прокурорлик таъсир чоралари кўрилмаган. Нишон туманида бу масала юзасидан уч йил давомида бирон иш қилинмаган. Беғамликни қараанки, бу йўналишдаги топшириқлар ҳозирга қадар Баҳористон тумани прокуратурасига етиб бормаган. Сурхондарё, Тошкент ва Хоразм вилоятларида ҳам бу йўналишда назорат сусайтириб юборилган, кескин чоралар кўрилмаган.

Соғлиқни сақлаш тизимидаги аҳвол анча жиддий. Республикада айрим юқумли касалликлар бирмунча ошганлиги қайд этилган.

Мулк шакли ўзгаргани билан меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлигига оид қонунларнинг моҳияти ўзгармади. 1997 йилда ишлаб чиқаришда бир ярим мингдан зиёд бахтсиз ҳодиса рўй берган, 265 киши, жумладан, хотин-қизлар, ўсмирлар ҳалок бўлган ва жароҳатланганлар. Бахтсиз ҳодисалар оқибатида 52252 ишчи кунни йўқотилган ва 65 млн. сўмлик иқтисодий зарар етказилган. Меҳнат бўйича техника инспекциялари томонидан солинган жарима 50 фонзга ундирилган, холос.

Прокурорнинг вазифаси бахтсиз ҳодиса қайд этилгандан кейин текшириш ва суриштирув ўтказиш билан чекланмайди. Бундай калта ўйлаш, салбий шарт-шароитларни бартараф қилиш ўрнига жиноят бўлишини кутиб ўтириш давлатнинг ҳам, фуқароларнинг ҳам манфаатларига катта зарар етказишни ҳеч қачон эсдан чиқармаслик керак.

Молия-кредит сисёати бугун давлат сисёатига айланган. Мана, Президентимиз Ислам Каримовнинг 23 июль кунин Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишда айтган фикрларига эътибор қилайлик: «Мен учун давлат тартиби — ав-

вало тўлов тартибларига риоя қилишдан бошланади. Дебиторлик қарзларининг мавжудлиги шу ташкилотлар учун ўз айланма маблағларининг етишмаслигига олиб келмоқда. Ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва техник қайта жиҳозлашни ортга сурмоқда.

Бундан ташқари, айланма маблағларнинг катта қисми ҳамон якунланмаган ишлаб чиқариш захираларига, тайёр маҳсулот захираларига жалб этилиб ҳаракатсиз туриб қолмоқда. Шу билан бирга айланма маблағлар ҳамон тижорий режада кўзда тутилмаган тадбирларга сарфланмоқда.

Бундай ўзбошимчаликнинг жавобгарлиги борми ўзи?»

Бугун бу каби саволларга жавоб беришимиз керак. Мазкур йиғилишда айрим раҳбарларга берилган баҳо прокурорларимизга тўғридан-тўғри тааллуқли. Уларда изланувчанлик, ташаббус йўқ, Ўзи-ўзларчилик кайфияти устун. Натижа ҳам шунга яраша.

Йил бошидан буён 12,7 минг ташкилот ва корхоналардаги 253,8 млрд. сўмлик дебитор қарзлари, шундан муддати ўтгани 102 млрд. сўмлик, 342,6 миллиард сўмлик кредиторлик қарзлари, шундан муддати ўтгани 139,9 миллиард сўмини ташкил этади. Бундай ҳолат шундан келишига сабаб бўлган ялпи қонунбузарлик муҳити, самарасиз назорат учун биз бевосита жавобгармиз. Ҳисоботларда ушбу соҳадаги ишлар қойиллатиб қўйилгандек кўринса-да, аҳвол ўзгармаяпти, қарздор корхоналар сонин ҳам, қарзлар миқдори ҳам ошиб бормоқда. Республика бўйича иш ҳақиқдан қарздорликнинг миқдори мураккаб аҳволда қолмоқда. Бундай қарздорликка йил бошидан буён банклар айби билан 391 млн. сўм маблағнинг ўз вақтида берилмагани ҳам сабаб бўлган. Прокурорлар эса банкларнинг айбдор масъул ходимларига қатъий чоралар кўрмаганлар. Бундан ташқари, банклар муддати ўтган 1,6 млрд. сўмлик кредитларни қайтаришнинг таъсирчан чораларини кўрмаганлар. Тошкент шаҳрида 641 млн., Наманганда 192 млн., Андижонда 137 млн., Тошкент вилоятида 126 млн., катта миқдордаги ана шундай маблағлар қайтарилмаган. Ҳазор шартномаларнинг сурункали бажарилмаслиги оқибатида 396 та корхоналар фаолиятининг 2,5 млрд. сўм зарар билан якунланиши бизни хушёр тортириши керак.

Мулкни давлат тасарруфидан

чиқариш ва хусусийлаштириш, қимматли қоғозлар бозорини шакллантириш борасидаги қонунбузарликларга асло муроа қилиб бўлмайди. Марказий маҳкаманинг жойлардаги текширувларида акциядорлик жамиятларининг эмиссия рисоаларини руйхатдан ўтказмаслик, акцияларни ўз вақтида чиқармаслик ва жойлаштирмаслик, ноқонуний тақсимлаш, дивидендлар тўламаслик, амалдаги қонун талабларига зид бўлган Низомлар асосида иш тутиш, маъмурий буйруқбозлик ҳолатлари аниқланди. Республикада 177 та ҳўжалик субъектини хусусийлаштириш бўйича 82,4 млн. сўмлик, шунингдек 1997 йил учун ана шундай 92 та ҳўжалик субъекти бўйича 27,9 млн. сўм тўлов қарздорлиги давлат хазинасига зиён етказди. Айниқса, Жиззах (22,7 млн.), Фарғона (7,3 млн.) вилоятлари прокурорлари бундай давлат хазинаси ҳисобига қилинган «ҳотамтойлик»ларга тегишли муносабат билдиришлари керак эди. 1997 йилда қимматли қоғозлар бозори фаолиятини бузганлиги учун республика бўйича 31,7 млн. сўм иқтисодий бўлса-да, маблағ ундирилмай қолган.

Барча вилоятларда ҳиссадорлик жамиятлари акцияларининг 4 та пакетга қайта тақсимланиши, давлат ва хорижий инвесторларнинг улушлари нотўғри сотилиши бўйича тегишли чора кўриш ҳақидаги Республика Президентининг Фармони ижросини ташкил этиш, айбдор шахсларга амалий чоралар кўриш ҳаминша прокурорларимизнинг диққат марказида бўлиши шарт.

Масалаи, хусусийлаштириш инвестиция фондлари, инвестиция компаниялари, фонд дўконлари, фонд биржалари ва брокерлик идодалари томонидан йўл қўйилган масъулиятсизлик оқибатида, олти ойда 2915 та акциядорлик жамиятидан бор-йўғи 244 таси ўз акцияларини сотиш билан шуғулланганлар. 53,2 млрд. сўмлик акциялар ресурси бўлгани ҳолда атиги 773,4 млн. сўмлик акциялар соғилган. Республикада Тошкент фонд биржаси орқали Жиззахдаги 122 акциядорлик жамиятларидан фақат 3 таси билан акцияларни сотиш тўғрисида шартномалар тузилган. Қашқадарё, Навоий, Наманган ва Сирдарё вилоятларида иккиламчи бозорда бирорта ҳам акция сотилмаган. Аммо мазкур соҳа вилоят прокурорларининг назоратидан четда қолган.

(Давоми 2-бетда)

Қонун барчага баробар

ИСЛОҲОТ ТАҚДИРИГА ВИЗ ҲАМ ЖАВОБГАР

(Боши 1-бетда)

Бозорларни акциялаштириш фаолияти ниҳоятда суст амалга оширилмоқда. Жойларда республика Президентининг «Бозорларнинг фаолиятини ташкил этиш ва аҳолига хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашга доир қўшимча чоратadbирлар тўғрисида»ги Фармони ва ушбу масалага боғлиқ ҳукумат қарорларининг аниқ бажарилиши таъминланмаган. Бозорлар негизда ташкил қилинган 242 та акциядорлик жамиятларининг эркин сотувга қақарилган 60 фоиз акцияларининг сотилиши ҳамон пайсалга солиб келинмоқда. Бундай акцияларнинг сотилиши Жиззах вилоятида 12, Сурхондарё вилоятида 19,2 ва Андижон вилоятида эса 21,9 фоизни ташкил этган.

Андижон, Навоий вилоятларидаги бир қатор акциядорлик жамиятлари томонидан фьючерс шартномаларини тузиш ва қониқарсиз ижро этиш ҳолатлари ушбу вилоят прокурорларининг назоратида четга қолиб, қонун бузилиши ҳолатларини бартараф қилишга қаратилган тегишли тadbирлар амалга оширилмаган.

Қишлоқ хўжалиги техника воситаларининг сақланиши ва улардан фойдаланиш тартибни белгиловчи қонунлар ижроси аҳволи юзасидан мавжуд қонун бузилишларини вақтида аниқлаш, уларни бартараф қилишда ташаббускорлик кўрсатиш айниқса долзарбдир. Жорий йилнинг май-июнь ойларидаги текширишларда республика бўйича 514 та ёки жами мавжуд ғалла ўриш комбайнларининг 5,5 фоизи ҳисоботларга кўзбўямачилик билан қўшиб ёзилганлиги соҳада назоратнинг қай даражада эканлигидан даҳдат беради. Республика прокуратураси текширишларида — Давлат ўрмон хўжалиги қўмитасида 1,1 минг, «Ўзмева сабзавотузманоат-холдинг» компаниясида 17,9 минг гектар экин майдонлари ер балансига киритилмаганлиги, ўрмон хўжалиги фонди ерларининг мелиоратив ҳолатини яхшилаш юзасидан феолият амалга оширилмаганлиги аниқланди.

Шунингдек, ўрмонларда ўзбошимчалик билан мол боқиш оқибатида давлатга 2,5 млн. сўмлик моддий зарар етказилган. Фақатгина ёнғин оқибатида келтирилган моддий зарарнинг миқдори 3 млн. сўмни ташкил этади. Тошкент, Сурхондарё ва Фарғона вилоятлари прокурорлари томонидан моддий зарарни ундиришнинг таъсирчан чоралари кўрилмаган.

Республика агросаноат тизимидаги корхоналарда жами 303,9 минг гектар ер майдони ҳисоботларга мутлақо киритилмаётганлиги ва фойдаланилмаётганлиги, шунингдек Қорақалпоғистон, Навоий, Сурхондарё ва Қашқадарёдаги мавжуд ер майдонларининг асосий қисми, республикадаги суғорилдиган ер майдонларининг 3,7 миллион гектарни ёки тенг ярми хўжасизларча фойдаланиш оқибатида шўрланиб, яроқсиз ҳолатга тушиб қолаётганлиги юзасидан кўрилаётган чоралар асло етарли эмас.

Мамлакат бюджетининг бутлиги, молнявий барқарорлиги солиқ ва божхона тўғрисидаги қонуларнинг ижроси билан чамбарчас боғлиқ. Бу соҳада назоратни кучайтириб,

кескин чоралар кўриш зарур. Солиқ тўғрисидаги қонунлар ижросини таъминлаш бўйича текширишлар, интизомий, маъмурий, моддий жавобгарликка тортиш, протестлар киритиш ва жиноий ишлар қўзғатиш кўрсаткичлари кескин камайиб кетган. Самарқанд, Фарғона ва Қашқадарё вилоятларида бу йўналишга этибор сусайган, тегишли чоралар номигагина қўлланилган. Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент, Навоий, Жиззах вилоятларида даъво аризалари қўзғатиш ва моддий жавобгарликка тортиш чоралари умуман қўлланилмаган.

Афсуски, аксарият ҳолларда божхона тўғрисидаги қонунлар ижросини таъминлаш устидан назорат ўз оқимига ташлаб қўйилган. Қашқадарё, Андижон, Наманган ва Навоий вилоятларида интизомий, маъмурий чораларни белгилаш, протестлар киритиш ва жиноий ишлар қўзғатиш чоралари мутлақо қўлланилмаган.

Ташқи иқтисодий алоқаларга оид қонунларнинг ижроси устидан прокурорлик назоратини ҳам қониқарли деб бўлмади. Республика бўйича 731 та контрактлар юзасидан четга жўнатилган маҳсулотларнинг 305,2 млн. АҚШ доллари қисмига ҳозирга қадар ҳақ ундирилмаган. Вазирлар Маҳкамасининг божхона худудига этил спирити олиб келиниши ва унинг транзитини таъқиқлаш тўғрисидаги қарори ижросини таъминлаш ҳақида республика прокуратураси томонидан барча прокурорларга кўрсатма берилганига қарамадан, Тошкент транспорт прокурори Қ. Юсупов 1998 йилнинг июнь ойида 90 тонна этил спиритини давлат фойдасига мусодара қилиш тўғрисидаги Тошкент шаҳар божхона ташкилотининг 1998 йил 6 июндаги иккита қарорига ноқонуний протестлар киритган.

Паспорт режимини тартибга солишга оид қонунлар ижроси текширилганда Сурхондарё, Қашқадарё ва Самарқандда чет ел фуқароларига, фуқаролиги бўлмаганларга қонунсиз паспорт бериш ҳолатлари аниқланди. Қисқа муддат ичида 14 та жиноят иши қўзғатилди.

Ички ишлар ходимлари томонидан йўл қўйилган бундай қонун бузилиш ҳолатлари жойлардаги прокурорлар назоратидан четда қолган. Зеро, ноқонуний паспорт олганларнинг ичида жиноятчилар, ёвуз ниятли кимсаларнинг йўқлигига ким кафолат беради. Самарқанд шаҳар, Зардбор, Зафаробод, Тайлоқ, Иштихон, Денов, Узун, Сарносие, У. Юсупов туманлари ва тегишли вилоят прокурорлари бундай ҳолатларга этиборсизлик билан қараб келганлар.

Айрим прокурорлар кўп ҳолатларда текширишлар тўғри ташкил этилмаганлиги сабабли назорат, яъни солиқ, ёнғиндан сақлаш ва бошқа идораларнинг фаолиятини алмаштириб, уларнинг ҳаракатсизлигига муносабат билдирмай, ўрнига прокурорлик таъсир чораларини қўлламоқдалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасидаги йигилишда Президентимиз алоҳида таъкидлаганларидек, аҳолининг ижтимоий заиф қатламларини, онлани қўллаб-қувватлаш ҳамда 1998 йил

ижтимоий дастурининг ижроси, мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, ўзaro тўлов интизоми, тadbиркорлик, банк ва молия фаолиятини тартибга солишчи қонунлар ижроси устидан назорат фаолиятимизнинг негизини ташкил этиши шарт.

Қонунбузарлик муҳити ва жиноятчилик ўртасидаги масофа бир қадам. Биринчи ярим йил мобайнида жиноятларнинг умумий сони (1,4 фоиз), шу жумладан оғир ва ута оғир жиноятлар сони (2,1 фоиз) узиш жараёни давом этди. Жиноятларнинг умумий сони республика худудига камайса-да, уларнинг шакллари шафқатсиз тус олди, айрим ҳолларда ўқ отар қуроллардан фойдаланган тарзда очиқдан-очиқ содир қилинмоқда. 25 та ҳолатда икки ва ундан ортиқ шахслар жиноят қурбонлари бўлишган. Тошкент шаҳрида опа-сингил Деревякиналар, М. Атанязов, У. Атанязов, Р. Тонровларни, Қашқадарёда Тошқуловлар, Фарғонада Темировлар оиласининг ўта шафқатсизлик билан ўлдирилиши каби мудҳиш жиноятлар ана шулар жумласидандир. Тергов ва тезкор қидирув ҳаракатларининг мақсадсиз ва мадақсиз олиб борилаётганлиги сабабли қотиллик жиноятларининг Тошкент шаҳрида ҳар тўртинчиси, Андижонда ва Фарғонада ҳар олтинчиси фош қилинмай қолган. Умуман, республика бўйича 1998 йилда содир этилган қотиллик жиноятидан ҳар еттинчиси фош қилинмаган.

Прокуратура идораларининг тергов кўрсаткичларида бирмунча ўзгаришлар бор. Шунга қарамадан, ўтган йилда жиноят ишларини асосиз қўзғатиш, ҳаракатдан тугатиш ва тўхтатиш, сифатсиз тергов ва текшириш ўтказиш ҳолатларига чек қўйилмади. Тергов муддатлари бузилган, қўшимча терговга қайтарилган жиноят ишлари кўпайган. Айниқса, Самарқанд, Сурхондарё, Хоразм ва Қорақалпоғистонда терговнинг сифати ёмонлашган. Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишда ҳам ижобий кўрсаткичларга эришилмади, фуқароларни қонунсиз ушлаш, қамоқда сақлаш ва айблаш ҳолатларига чек қўйилмади.

Ички ишлар идоралари томонидан коррупция, рекет ва терроризмга қарши кураш фаолияти устидан прокурорлик назоратининг аҳволи бугунги кун талабига жавоб бермайди. Йил бошидан буён шу йўналишда аниқланган жиноятлар сони 8,5 фоизга кўпайган. Текширишлар 1996 йилда 51 та, 1997 йилда 26 та, бу йил эса 15 та қалбаки пул ёки қимматбаҳо қоғозларни ясаш, уларни ўтказиш жиноятлари фош этилмаганлиги, айримлари бўйича тезкор-қидирув ишлари умуман юритилмаганлигини кўрсатди. Масалан, Бухоро вилояти ИИБда 5 та, Тошкент шаҳрида 4 та ва Қашқадарё вилоятида 1 та ана шундай ҳолат аниқланди.

1998 йилда ушбу тизимлар терговчилари тамомлаган 14,5 фоиз жиноят ишларининг тергов муддати бузилган, кўпчилиги прокурорлар ва судлар томонидан қўшимча терговга қайтарилган.

Коррупция ва мансабдорлик, ташқи иқтисодий фаолиятдаги жиноятларга қарши кураш йўналишидаги назоратни жиддий яхшилаш керак.

Яна бир ташвишли ҳолат — бу Жиззах, Сирдарё, Навоий вилоятларида, Қорақалпоғистон Республикаси транспортда вояга етмаганлар жиноятларининг ўсиш суръатлари тўхтамаётганлигидир.

Суд мажлисларида иштирок этиш бўйича вилоят прокурорларининг фаоллиги бирмунча сустлашган. Тошкент шаҳар, Бухоро, Сирдарё, Андижон вилоят прокурорлари ярим йил давомида шахсан биронта ишда давлат айбловини қувватламаганлар. Судларда прокурорлар бераётган нотўғри ҳулосалар асосиз ҳукм ва қарорлар қақирилишига сабаб бўлмоқда.

«Марказ» акциядорлик жамияти раиси А. Ниязов 15 та эпизод бўйича мансабининг суниестемол қилиш, ўзгариш мулкни жуда кўп миқдорда талон-тарож қилиш, божхона қонунчилигини бузишда ва Ўзбекистон Республикаси манфаатларига зид бўлган шартномалар тузишда, давлат иқтисодиётига жуда кўп миқдорда моддий зарар етказганликда айбланиб судга берилган.

Давлат айбловини қувватлаган Тошкент вилоят прокуратураси ходими Г. Арустамян, ҳеч бир асосиз, биргина эпизод бўйича амнистия актига асосан бу шахсни озод қилишни, бошқа айб эпизодлари бўйича оқлашни сўраб, фикр берган.

Тошкент вилоят суди шу фикр билан тўлиқ мос келувчи асосиз ҳукм чиқарган. Мазкур ишни кўришда сансалорликка йўл қўйилган, айбдорни жавобгарликдан озод қилишга асос бўлувчи ҳолатлар бўлмаган. Ушбу ҳукм бекор қилиниб, жиноят иши янгидан кўришлик учун судга юборилган.

Хоразмда (30,0 фоиз), Жиззахда (53,0 фоиз), Қорақалпоғистонда (59,5 фоиз) прокурорларнинг суд қарорларига кассация протести келтириш фаолияти қониқарсизлиги кузатилмоқда. Ҳали ҳам аксарият ноқонуний суд қарорлари қонуний кучга кирганидан сўнг, назорат тартибида бекор қилинмоқда ёки ўзгартirilмоқда.

Жиноий гуруҳ аъзолари — Миллий хавфсизлик хизматининг собиқ ходими А. Ҳошимов, ички ишлар ходимлари Д. Ким, Р. Ҳайдаров, хусусий фирма директори Н. Отабаева ва ҳеч ерда ишламайдиган М. Қобиловлар фуқаро М. Ҳамроқуловни ғайриқонуний озодликдан маҳрум қилиш, руҳий ва жисмоний азоб бериш натижасида 1-гуруҳ ногирони бўлиб қолишда айбланиб судга берилганлар. Тошкент шаҳар судининг ҳукми билан асосиз равишда уларнинг айбидан оғир жиноятлар чиқариб ташланиб, енгил жазо тайинланган. Суд қарори билан прокурор фикри ўртасида жиддий тафовут бўлишига қарамай, ноқонуний суд ҳукмига протест келтирилмаган.

Протест келтириш амалиётида асосли суд қарорларига протест келтирилиб, ноқонунийлари эса ўз ҳолича қолиб кетаётганлиги ҳолатлари мавжуд.

Хоразм вилоятида ўта оғир жиноятни содир этган О. Жуманиев илгари судланган бўлсада, очиқда қолдирилган. Бу шахсга нисбатан 8 йил 6 ой озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланиб, суд залидан қамоққа олинган.

(Давоми 3-бетда).

Шөлкемлестириу комитетиниң мәжлиси

Жақында Нөкесте Өзбекстан Республикасы ғарезсизлигиниң 7 жыллығы байрамына таярлық көриу хэм оны өткерюу бойынша шөлкемлестириу комитетиниң мәжлиси болып, оған район хэм қала хәкимлериниң социаллық мәселелер бойынша орынбасарлары, тийисли министрликлер менен ведомстволардың, жәмийетлик хэм дәретиушилик шөлкемлериниң басшылары қатнасты.

Мәжлисти Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси баслығының биринши орынбасары, шөлкемлестириу комитетиниң баслығы Б. Бектурдыев кирис сөз бенен ашты хэм күн тәртиндеги мәселе бойынша шығып сөй-

леп, елимиздиң ең Уллы байрамы — ғарезсизлик байрамына таярлық көриу хэм жоқары шөлкемлестенлик жағдайында өткерюу бағдарында исленип атырған жумыслар, ушырасып атырған азы-кем кемшиликлер хэм оны қалған аз уақыт ишинде жөнге қойыу илажлары тууралы сөз етти.

Мәжлисте мәпдар шөлкемлердиң басшыларына қалған еки хәпте уақытында исленбеген жумысларды әмелге асырыу бойынша көрсетпелер берилди.

Мәжлис көрилген мәселе бойынша тийисли шешим қабыл етти.

(Қарақалпақстан мәлимлеме агентлиги)

Хуқықый демократиялық мәмлекет қурыу жолында баратырған мәмлекетимизде салық сиясатын теренлестириуге үлкен итибар берилмекте. Бул бойынша алып барылып атырған жумыслар дүнья талапларына таянған ҳалда жүргизилип атыр.

Нөкис қалалық мәмлекетлик салық инспекциясының «юридикалық тәреллерден салық өндириу» бөли-

миниң хызметкерлери әмелге асырып атырған жумыслары да кеуилге мууапық дәрежеде алып барылмақта.

Сүүретте (оңнан солға) бөлимниң аға инспекторы Г. Турганбаев, усы бөлимниң баслығы Ю. Ибрагимов хэм мәмлекетлик салық инспекторы З. Бабаназарова.

Сүүретке түсирген. И. МАТЖАНОВ.

Уақыт пенен санаспай

қа да операциялар шәртли түрде өткерилмекте. Исленип атырған усы жумыслар нәтийжесинде жынаят қыдырыу тарауы бойынша район ИИБ хызметкерлери унамлы көрсеткишлерге еристи. Жынаятлар саны өткен жылға салыстырғанда әдеуир кемейди.

Өткен жылы пуқара Еримбетованың малларының урланғанлығы бойынша қозғатылған жынаятлы итеги жынаятшылар анықланды хэм олар қылмысларына ылайық жазаға тартылды.

Узақ мүддетлерден берли пуқаралардың малларын урлау менен шуғылланып келген Қоңырат район турғыны К. Режепов қолға алынып нызамға сәйкес жууапкершиликке тартылды.

Жүз берген жынаятларды ашыу, оған қарсы гүрес алып барыуда Қанлыкөл районлық ИИБ оператив уәкили Каналбай Қурбашев, Қууат Есенбаев, жас өспиримлер менен ислесиу инспекторы Сапарбай Саметовлардың мийнетлери айрықша.

Районлық ИИБ хызметкерлери өзлериниң барлық күш жигерлерин район аймағында жынаятшылықты болдырмау мақсетинде уақыт пенен санаспастан тынымсыз жумыс алып барып атыр.

Абдулла ҚУТЫБАЕВ,
Қанлыкөл районлық ИИБ баслығының орынбасары, милиция майоры.

Қанлыкөл районлық ИИБ хызметкерлери хуқиметимиз тәренинен шығарылған Пәрман хэм қарарлар, ИИМ ниң көрсетпелери менен буйрықларын басшылыққа алған ҳалда район аймағында тәртип бузылуы жағдайларының алдын алыу, жүз берген жынаятларды өз уақытында ашыу, жәмийетлик қәуипсизликти, елимиздиң социал-экономикалық жағдайларын жақсылау бойынша бир қанша әмелий жумысларды иске асырып атыр.

Район бойынша усы жылдың өткен дәуири ишинде оперативлик жағдай күнделикли бақлауға алынып кең көлемли профилактикалық характердеги «Түн», «Арсенал», «Тазалау», «Қара дәри—98» хэм бас-

КОМИССИЯ МӘЖИЛИСИНДЕ

11-август күни Нөкесте айрықша жағдайлар комиссиясының гезектеги мәжлиси болып, оған комиссия ағзалары, район хэм қала хәкимлериниң социаллық мәселелер бойынша орынбасарлары, тийисли министрликлер менен ведомстволардың, ден саулықты сақлау мәкемелериниң басшылары қатнасты.

Мәжлиске Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси баслығының орынбасары, комиссия баслығы Т. Атамуратов басшылық етти.

Мәжлисте күн тәртиндеги мәселе бойынша — Қарақалпақстан Республикасының санитариялық-эпидемиологиялық жағдайы хәққында Қарақалпақстан Республикасы мәмлекетлик бас санитария шыпакери Г. Хайитбаев баянат жасады.

Баянатшы атап өткениндей, республикада санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды жақсылау бойынша бираз унамлы жумыслар алып барылды. Мәкеме хэм кәрханаларда, көше хэм қыябанларда әтирапты тазалау, абаданластырыу, терек отырғызыу жумыслары исленди. Тасланды шығындылар қала тысқарысында ажыратылған орынларға шығарылып тасланды. Жаз мәусиминде жуқпалы кеселликлердин алдын алыу бойынша да профилактикалық жумыслар турақлы түрде алып барылды.

Деген менен усы жылдың алты айы ишинде Республикамызда вируслы гепатит кеселлиги менен кеселениу өткен жылдың усы дәуири менен салыстырғанда 60 пайызға өсти. Буйың алдын алыу бойынша хәзир әмелий илажлар көрилмекте. Улыўма Республикада өткир асқан ишек кеселлиги бираз ке-

мейген болса да, бул фактлер айырым районларда еле де болса азаймай атыр. Сондай-ақ өтжара, туберкулёз кеселликлери де орын алмақта.

Нөкис, Хожели, Бозатау, Қараөзек районларында ауыл халқын ислеп турған суу тармақлары арқалы таза ишимлик суу менен тәмиинлеу жумыслары арзымас себеплерге көре, айырым басшылардың итибарсызлығынан тоқтатылып тасланған.

Ауыл хэм суу хожалық министрлигине қараслы ветеринария станцияларының жумыслары талапқа жууап бермейди. Орынлардағы дийқан базарларындағы санитариялық ауҳал жақсы емес.

Мәжлисте айырым тарау басшыларының есабы тынланды хэм жоқарыда атап өтилген кемшиликлерди тез арада сапластырыу илажларын ислеп шығыу қатаң түрде тапсырылды.

Мәжлисте Өзбекстан Республикасы ден саулықты сақлау министрлиниң орынбасары, мәмлекетлик бас санитария шыпакери Б. Ниязатов кең түрде шығып сөйлеп Республикадағы санитариялық-эпидемиологиялық жағдайдың төмен екенине жыйналғанлардың дыққатын аударды хэм бул бойынша тийисли жумысларды алып барыушы мәкемелердиң жумысларын қатты сынға алды.

Мәжлис күн тәртиндеги мәселе бойынша тийисли шешим қабыл етилди.

Мәжлиске Өзбекстан Республикасы коммуналлық хызмет көрсетиу министрлиниң орынбасары Э. Юлдашев қатнасты.

(Қарақалпақстан мәлимлеме агентлиги)

Коса тагида ним коса

Дарахтга кимдир бир мих қоқиб қуйған әди. Уша михнинг тепасига «Дарахтни яраламаң!» деб ёзилған илакатни бир неча мих билан қоқиб қуйишди.

Радиоприёмник бизни узоқ мамлакатлар билан яқинлаштириб, ошно қилади, лекин қўшни билан уриштиради.

У адабиётда янги гап айтмоқчи әди, лекин «менга аванс беринглар!», дейди холос.

«АДАМ ҲАМ НЫЗАМ» ШӨЛКЕМЛЕСТИРИУШИЛЕР: Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасы, Әдиллик Министрлиги хэм Ишкерлер Министрлиги.

Газета А-3 форматында нұсқасы 10800 474 буйыртпа менен басылды. Газета айына 3 мәртебе шығады. Диагмге алынғанлығы тууралы гүуәлицә №00510.

Бас редактор

Роза ҚӨБЕЙСИНОВА

Редакцияның жәмийетлик кеңесгөйлери:

Парахат АЙТНИЯЗОВ, Жаңабай САДЫҚОВ, Азат НУРЖАНОВ, Бахмурат СЕЙТМУРАТОВ, Батыр МАТМУРАТОВ, Фархад НИЗАМОВ, Қудайберген НИЯЗЫМБЕТОВ, Жаңабай ШЫЛМАНОВ, Замира ШАМУРАТОВА, Ҳакимбай ХАЛИМОВ.

Мәкан жайымыз: Инд; 742000. Нөкис қаласы Ғарезсизлик көшеси №44 жай, телефон: 4—47—59.

Басыуға рухсат етилген уақты 10.00. Индекс пуқаралар ушы — 321, кәрханалар ушы — 322.